

1. *Балашова Ю. Б.* Школьная журналистика Серебряного века / Ю. Б. Балашова. — СПб. : Изд-во С.-Петерб. ун-та, 2007. — 114 с.
2. *Животко А.* Історія української преси / Аркадій Животко ; упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та прим. М. С. Тимошик. — К. : Наша культура та наука, 1999. — 368 с. — (Літературні пам'ятки України).
3. *Ігнатієнко В. А.* Українські нелегальні видання рр. 1914—1917 / В. А. Ігнатієнко // *Бібліологічні Вісті.* — 1926. — № 1(10). — С. 65—70.
4. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина XIX — початок XX ст.) : хрестоматія / упоряд.: Л. Д. Березовська та ін. — К. : Науковий світ, 2003. — 418 с.
5. Періодичні видання Полтави та Полтавської губернії (1838—1917) : список / уклад.: Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко, О. Д. Школьна. — Львів ; Київ, 1996.
6. *Черняков Б. І.* Джерела до історії української преси учнівської та студентської молоді (XIX — початок XX ст.) / Б. І. Черняков. — Львів, 2005. — 116 с.

Ганна Курнацька

ЖУРНАЛ «DJAM»:

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО МУЗИЧНОГО ВИДАННЯ

У статті проаналізовано структуру, проблематику та жанрову специфіку українського музичного журналу «DJam».

Ключові слова: музичний журнал, клубна культура, рубрика, тема, музика.

В статье проанализировано структуру, проблематику и жанровую специфику украинского музыкального журнала «DJam».

Ключевые слова: музыкальный журнал, клубная культура, рубрика, тема, музыка.

In the article a structure, themes and genres of the Ukrainian musical magazine «DJam» are analysed.

Key words: musical magazine, club culture, heading, theme, music.

Перші музичні журнали на території України датуються початком XX ст. Як стверджує дослідниця Л. Зеленська, якщо аналіз музичної преси в початковий період становлення, тобто з останніх десятиліть XIX ст., свідчить, що вона більше підпадає під визначення часописів літературно-мистецького спрямування, то вже на зорі XX ст. з'явля-

ються власне музичні часописи, в яких тематика, зміст, коло читачів та основні завдання чітко виражені і сформовані [1]. І хоча існування більшості українських музичних часописів було переважно короткочасним, вони в усі часи відігравали вагомую роль у розвитку музичного мистецтва, у збереженні набутих українських митців, консолідації інтелігенції, вихованні музичних смаків українців і загалом у віддзеркаленні культурних процесів, що відбувалися у різні історичні періоди.

Сьогодні ринок української музичної преси є доволі бідним. Найбільш стабільними проектами залишаються журнал «Музика», що належить до культурологічної періодики, фінансованої Міністерством культури і туризму України, та «Українська музична газета», яка випускається Національною Всеукраїнською музичною спілкою. Приватні ж музично-популярні видання час від часу з'являються на українському ринку, але в більшості доволі швидко з нього йдуть, не витримавши суворих ринкових умов. Одним із найбільш сталих приватних музичних проєктів можна назвати журнал «DJam», аналіз особливостей (структури, тематики, оформлення, жанрової специфіки) якого і став основною метою нашої статті.

Українські журналістикознавці й культурознавці не оминали увагою музичну пресу. Так, історії музичної періодики присвячували дослідження А. Рудницький, О. Немкович, О. Хобта, М. Шин, Л. Зеленська, Л. Мельник та ін. Набагато менше уваги приділено сучасній музичній пресі, її ролі, жанровій специфіці. Оскільки, як зазначалося, сьогодні журнали виходять нерегулярно, вважаємо за необхідне, по «гарячих слідах», творити літопис української періодики, що допоможе нашим нащадкам краще зрозуміти сучасну епоху й ті процеси, які в ній відбуваються. Саме це визначає актуальність теми статті.

Період кінця 80-х — початку 90-х рр. ХХ ст. характеризувався появою нового явища в історії світової популярної музики. У галузі танцювальної та електронної музики виокремилася, за словами російського музичного критика А. Троїцького, автономне утворення — клубна культура. Вона доволі швидко набула популярності і здобувала нових прихильників. Зрозуміло, що Україна також не стояла осторонь цих явищ у музичному житті, — на початку 2000-х бум клубної культури захопив і нашу країну. Поява великої кількості діджеїв, нових розважальних закладів, популярність танцювальної музики стали передумовою до заснування видань, присвячених цим процесам. Одним із таких видань є музичний журнал «DJam».

Перший номер часопису з'явився у березні 2006 р. Видання почало позиціонувати себе як журнал про клубну культуру. Це було зазначено, зокрема, в підзаголовку. Перший головний редактор «DJam» Євгенія Єсманська писала: «Якщо тобі цікаво, що відбувається у клубній індустрії, як живуть-поживають діджеї України та світу, що новенького видано на CD Vinyl'е, які карколомні party-перспективи попереду, тоді цей журнал для тебе» [2]. Отже, своїми читачами редакція видання бачить суто молодіжну аудиторію, тих людей, які регулярно відвідують клубні заходи (т. зв. клаберів), захоплюються електронною музикою, цікавляться діджейською культурою, а також тих, хто цю культуру й музику створює, тобто професійних діджеїв, музикантів, організаторів вечірок та власників клубів. Журнал ставить за завдання як розважати, яскраво й образно подаючи музичне життя на своїх шпальтах, так й інформувати, розповідаючи про новинки у світі музики, обладнання, закладів.

Спочатку повнокольорове глянцеове видання виходило форматом А5, російською мовою, один раз на два місяці (шість разів на рік), на 67 сторінках, містило рекламу. Випускалося у Києві, розповсюджувалося через музичні крамниці, магазини одягу, нічні клуби різних міст України, а згодом також за передплатою. Мало власну інтернет-сторінку. Продавалося за ціною 3,5 грн.

Перший номер поділено на 12 рубрик: «Календарь» (анонси заходів), «Новости», «Репортаж», «Exclusive» (інтерв'ю з зірками клубної сцени), «Главная тема», «Club Subject» (опитування відвідувачів клубів на різні теми, здебільшого щодо основної теми номера), «Закулисье» (інтерв'ю з професіоналами про те, як організувати фестиваль, вечірку, як керувати клубом тощо), «Город» (репортажі про клубне життя різних міст України й світу), «Арт-магазин» (огляд новинок музичного, книжкового, грального та кіноринку), «Техноген» (огляд діджейського обладнання), «Dress&Face» (огляди клубного одягу), «Lounge Bar» (матеріали на теми сексу, наркотиків, алкоголю тощо). Постійною була невелика редакторська колонка. Обкладинка традиційно для музичних журналів містила велике фото із зображенням музикантів, діджеїв, моделей в образі, суголосному темі номера.

Із наступних номерів структура видання дещо видозмінюється. Так, додаються і зникають деякі рубрики. Наприклад, «Репортаж» змінюється на «Обзор событий», «События». З'являються рубрики «На колесах» (інтерв'ю з діджеями на автомобільну тему), «Спортклуб» (інтерв'ю з діджеями, ведучими музичних програм на тему їхніх спор-

тивних уподобань). Багато рубрик містилися лише у двох-трьох номерах. Наприклад, не прижилися такі рубрики, як «Доска позора», матеріали якої розповідали про шахрайства, жертвами яких ставали окремі клуби, відвідувачі цих закладів, діджеї, організатори вечірок; «FOR_FUN» — розважальна сторінка із жартівливими новинами та ін.

Надалі журнал поділявся на чотири великих блоки: «Essential», «Обзори музики», «Техноген», «Lounge Bar», які, своєю чергою, ділилися на рубрики. У ньому функціонував традиційний розділ «Главная тема». А загалом видання умовно можна поділити на дві частини: теми для любителів клубних розваг і теми для професіоналів музичної індустрії — діджеїв, музикантів, власників клубів.

Варто відзначити, що неодноразово коригувався підзаголовок видання: від другого номера він звучав як «Професійно о клубной культуре», згодом — «Интересно о клубной культуре», після двох років існування — «Зеркало клубной культуры».

Починаючи від 2007 р. видання виходить щомісячно. У лютому та липні випускаються здовоєні номери. Журнал поступово «товстішає» — обсяг досягає 100 сторінок. Поступово збільшується і його тираж. Так, перший номер вийшов накладом 5000 примірників, другий — 7500 примірників, восьмий — 13 500 примірників, з 14-го номера наклад сягає 15 000 примірників.

Структура теж не залишається сталою, а поповнюється новими рубриками. Наприклад, для контакту з аудиторією було введено фотосторінку, на яку можуть потрапити всі охочі за однієї умови — представити яскравий образ. Дещо пізніше фото зникли, натомість з'явилася рубрика «Письма». У ній друкуються як листи, так і відповіді на них редакції. Від восьмого номера на суд читачів подано рубрику «DJam-test», яка поповнює розділи для професійних діджеїв, як-от: «Техноген for DJs», «DJ SCHOOL» (поради діджеям-початківцям). У ній публікуються огляди професійного обладнання для діджеїв авторства кореспондентів журналу. Надалі рубрики-новинки з'являються у часописі доволі часто — майже в кожному випуску. Деякі рубрики лише отримують нові назви, при цьому зміст їхнього наповнення не змінюється.

Серед публікацій, які займають центральне місце в журналі, вирізняються такі: різноманітні огляди (творчості діджеїв-жінок; диск-жокеїв-іноземців, які, аби займатися улюбленою справою, оселилися у чужих країнах; відомих продюсерів електронної музики; музичних фестивалів світу й України; світового й українського клубного радіомовлення),

рейтинги (ТОП) й музичні підсумки, сторінки з історії різноманітних течій, стилів у музиці, субкультур тощо. У виданні порушуються і проблемні теми, зокрема відміна квотування музичного продукту на українських радіостанціях. Окрім музики, журналісти видання пишуть на теми моди (рубрика «Стиль»), мистецтва («Арт»). Певним парадоксом можна вважати співіснування рубрики про здоровий спосіб життя («Спортклуб») і матеріалів про алкогольні напої, коктейлі, курильні суміші тощо.

Під рубрикою «Техноген» подаються практичні поради для тих, хто хоче професійно займатися музикою. Ці рекомендації стають головними темами окремих номерів. Наприклад, у 12-му випуску докладно розглядається, скільки коштує відкрити клуб, скільки заробляють діджеї та в яку суму обійдеться здобуття популярності артиста [5]; у 21-му — йдеться про деталі організації приватної вечірки [4] тощо.

2009 р. в журналі змінилися головний редактор і частково склад авторів. Відтоді головним редактором став колишній музичний редактор «DJam» Богдан Лозицький, на цій посаді він перебуває і досі.

Від червня 2010 р. журнал дещо змінив свій формат. «До початку 2010 року DJam був виданням, присвяченим винятково клубній культурі, але в червні цього року, разом з кардинальною зміною верстки й логотипа, розказує про всі цікаві й значущі події у сучасному навколомузичному світі. На сьогодні журнал DJam — це єдине українське друковане видання, яке об'єднує теми актуального музичного простору, сучасного мистецтва й дозвілля», — зазначає редакція на офіційному сайті [3]. Здійснивши моніторинг українського ринку музичних видань і з'ясувавши, що універсальні часописи про музику дедалі частіше закриваються, видавці «DJam» вирішили зайняти цю нішу. Для цього вони поступово починають змінювати своє завдання — висвітлення подій лише у вузькому сегменті музичного життя, у клубній культурі. Натомість журнал розширює свій тематичний діапазон, звертаючи увагу на музичні події загалом, у різних жанрах і напрямках. Про зміну завдань свідчить і заміна підзаголовка в назві видання — спочатку він зникає взагалі, з червня 2010 р. звучить як «Music magazin», а від вересня того ж року — «Журнал о музыке». Також коригується логотип. Замість відокремлення перших літер назви «DJ», які передбачають слово «діджей», відтепер назва пишеться одним словом — «DJam». Журнал і надалі приділяє більшість своїх сторінок електронній музиці, але звертається і до інших напрямів, наприклад реп-, рок-музики.

Щодо жанрової специфіки, то в часописі використовуються традиційні жанри для музичної журналістики — короткі новинні повідомлення (переважно без дотримання формату замітки), інтерв'ю, репортажі, інформаційні статті.

Як нічне клубне життя сяє люмінесцентними вогнями, так й оформлення видання вилискує яскравими барвами, світлинами, ілюстраціями. Фотографії зазвичай не є статичними, постановочними, а зображують людину в русі, сюжетні. Тло сторінок також оформлюється в яскравих кольорах.

Варто відзначити й наявність сайту журналу. Для того, щоб захопити своїх читачів придбати черговий номер, на ньому викладаються обкладинки й анонси найцікавіших матеріалів. Наявність інтернет-версії також дає можливість розміщувати аудіо- й відеододатки до статей, що охоче використовується редакційною колегією.

Редакція активно популяризує часопис і проводить цікаві заохочувальні заходи з його передплати, наприклад різноманітні конкурси.

Поряд з іншими українськими музичними журналами «DJam» характеризується матеріальною стабільністю. Принаймні про це свідчать наявність незмінного від 2007 р. видавця — ТОВ «ВИРУС МЬЮЗИК» та кількість реклами. Відзначимо, що видавець журналу безпосередньо займається розважальною індустрією — влаштовує заходи в Україні та Молдові, є власником клубного порталу «TopDJ». Діяльність прибуткова, отже, є надія, що один із проектів компанії — «DJam» — ще довго триматиметься на мізерному ринку музичної преси в Україні.

Сьогодні журнал «DJam» є одним із нечисленних якісних українських музичних видань. Теми, оформлення, мова часопису розраховані на молодіжну аудиторію і професіоналів в електронній музиці. Видання має традиційний формат для журналів про музику з переважанням новинних жанрів, а також жанру інтерв'ю й статті. Поряд із музичними подіями висвітлює теми моди, мистецтва, новинок кіно-, грального, книжкового ринків.

У перспективі вважаємо за доцільне здійснити дослідження інших представників сучасного ринку музичної періодики, розрахованих не лише на молодь. Окрім того, варто розглянути мову молодіжних видань. Адже, на нашу думку, подібні часописи аж надто захоплюються використанням іноземних слів. Про це свідчать хоча б назви рубрик проаналізованого нами «DJam» 2006—2009 рр. випуску — як правило, половина має чужоземні назви.

1. Зеленська Л. До історії становлення та розвитку музичної періодики Одеси (XIX — початок XX століття) / Лариса Зеленська // Вісник Книжкової палати. — 2005. — № 1. — С. 36—38.
2. Есманская Ж. Колонка редактора / Женья Есманская // DJam. — 2006. — № 1. — С. 3.
3. О журнале [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://djam.ua/about>.
4. Только для своих // DJam. — 2009. — № 21. — С. 28—35.
5. Что почем? // DJam. — 2007. — № 12. — С. 28—35.

Іван Лучук

МІСТИФІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА
МИСТЕЦТВА ПОЕТИЧНОГО НАЗАРА ГОНЧАРА
(За публікаціями рубрики «Парнасленд»
львівської газети «Ратуша»)

У статті розглянуто елементи містифікації у загальному комплексі мистецтва поетичного Назара Гончара. Особливу увагу звернуто на ті твори, які він писав під численними псевдонімами і публікував у рубриці «Парнасленд» львівської газети «Ратуша» на початку 90-х рр. XX ст.

Ключові слова: поезія, мистецтво поетичне, містифікація, Назар Гончар, «Парнасленд».

В статье рассмотрено элементы мистификации в общем комплексе поэтического искусства Назара Гончара. Особое внимание обращено на те произведения, которые он писал под многочисленными псевдонимами и публиковал в рубрике «Парнасленд» львовской газеты «Ратуша» в начале 90-х гг. XX в.

Ключевые слова: поэзия, поэтическое искусство, мистификация, Назар Гончар, «Парнасленд».

In the article the elements of mystification in general complex of poetic art of Nazar Honchar were considered. Particular attention was paid to those works which he wrote under numerous pseudonyms and published under the heading «Parnasland» Lviv newspaper «Ratusha» in the early 90th of 20th cent.

Key words: poetry, poetic art, mystification, Nazar Honchar, «Parnasland».

Поезієзнавство є галуззю літературознавства, яка займається поезією та всіма можливими суміжними матеріями. Поезієзнавство є нау-